

## บทที่ 5

### สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เรื่อง การส่งเสริมทักษะปฏิบัติโดยใช้ทฤษฎีของแฮร์โรว์ ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนผดุงนารี ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

#### 5.1 สรุปผล

##### 5.1.1 ผลการศึกษาปฏิบัติการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีของแฮร์โรว์ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีของแฮร์โรว์ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน วิชา การนำเสนอสื่อประสม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนผดุงนารี จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นส่งเสริมทักษะการปฏิบัติให้นักเรียน โดยนักเรียนสามารถลงมือปฏิบัติงานได้เป็นไปตามแต่ละด้าน มีทั้งหมด 4 ด้าน คือ 1) ขั้นเตรียม 2) ขั้นปฏิบัติงาน 3) เวลา และ 4) ผลงาน พบว่า หลังจากนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีของแฮร์โรว์ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม นักเรียนมีทักษะปฏิบัติเพิ่มขึ้น มีการฝึกฝน ลงมือปฏิบัติ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างปฏิบัติกิจกรรม และร่วมมือกัน โดยการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้บนเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวนี้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะปฏิบัติ สามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ภายในชั้นเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ อีกทั้งการร่วมกันแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้ยังทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนในชั้นเรียน มีความสุขกับการเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีของแฮร์โรว์ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคมของผู้วิจัย มีกระบวนการเรียนรู้ทั้งหมด 5 ขั้นตอน ในการดำเนินกิจกรรมการสอนแต่ละครั้ง ผู้วิจัยมีการปรับเนื้อหากระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่นักเรียน โดยให้มีความสอดคล้องกับขั้นตอนการจัดกิจกรรมโดยใช้ทฤษฎีของแฮร์โรว์ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม ดังนี้

### 1. ขั้นการเลียนแบบ

ผู้วิจัยในบทบาทของครูผู้สอนได้ทำการชี้แจงจุดประสงค์ ข้อตกลง ขั้นตอนในทำกิจกรรมการวัดและประเมินผลหลังจากการทำกิจกรรมเสร็จสิ้น ก่อนที่จะเริ่มทำกิจกรรมทุกครั้ง โดยครูมีการแนะนำแหล่งข้อมูลความรู้เพิ่มเติมบนเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งมีทั้งใบความรู้ ใบงาน ลิงค์ วิดีโอ ตัวอย่างผลงานที่สมบูรณ์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่เรียนในแต่ละสัปดาห์ก่อนที่จะเริ่มการเรียนการสอน เริ่มต้นครูทำการอธิบายเนื้อหาพร้อมทั้งลงมือปฏิบัติไปพร้อมกัน และแสดงตัวอย่างชิ้นงานที่สมบูรณ์ ประกอบกับการลงมือปฏิบัติ ซึ่งในระหว่างที่ครูทำการอธิบายและลงมือปฏิบัติเป็นตัวอย่าง นักเรียนจะเป็นผู้ทำความเข้าใจ และสังเกตการปฏิบัติจากครูผู้สอน และดูตัวอย่างชิ้นงานที่สมบูรณ์บนเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม ในขณะนั้นควบคู่ไปด้วย เพื่อให้ นักเรียนได้เห็นแนวทางในการนำความรู้ การปฏิบัติที่สังเกตได้จากครู ไปลงมือปฏิบัติและสร้างเป็นชิ้นงาน

### 2. ขั้นกระทำตามคำสั่ง

ในขั้นนี้ครูจะเป็นผู้ออกคำสั่งให้นักเรียนลงมือปฏิบัติตาม โดยมีการกำหนดระยะเวลาในการลงมือปฏิบัติอย่างเหมาะสมในแต่ละครั้งให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน โดยเนื้อหาจะเริ่มจากง่ายหรือซับซ้อนน้อยก่อน ก่อนที่จะไปสู่ขั้นปฏิบัติต่อไป ในระหว่างที่นักเรียนลงมือปฏิบัติอยู่นั้น หากนักเรียนเกิดปัญหาติดขัด หรือข้อสงสัยต่าง ๆ สามารถซักถามแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้ กับเพื่อน หรือครูผู้สอนเองบนเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม เพื่อให้ นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหา และการปฏิบัติงานในบางขั้นตอนที่สงสัยว่าจะมีส่วนผิดพลาดอยู่

### 3. ขั้นกระทำอย่างถูกต้อง สมบูรณ์

ในขั้นนี้ครูจะเป็นผู้มอบหมายให้นักเรียนลงมือ ฝึกฝน ปฏิบัติ สร้างชิ้นงานออกมาเอง โดยครูจะให้นักเรียนปฏิบัติโดยที่นักเรียนจะไม่สามารถดูตัวอย่าง แบบอย่างชิ้นงาน หรือขั้นตอนในการลงมือปฏิบัติต่าง ๆ ที่ผ่านมาได้ เนื่องจากในขั้นนี้ต้องการให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ ฝึกฝนด้วยตนเอง โดยอาศัยความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการปฏิบัติที่ได้มาจากขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 ที่ผ่านมา ลงมือปฏิบัติสร้างชิ้นงานออกมาอย่างถูกต้อง สมบูรณ์

### 4. ขั้นการแสดงออก

ในขั้นนี้ เพื่อเพิ่มความเข้าใจ และการปฏิบัติ การฝึกฝนให้มีความชำนาญขึ้น ครูจะกำหนดระยะเวลาให้นักเรียนได้ทำการศึกษาค้นคว้า ข้อมูลเพิ่มเติมอย่างเหมาะสม จากแหล่งข้อมูลที่จัดเตรียมไว้ให้บนเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม หลังจากนั้นครูมอบหมายให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ โดยอาศัยความรู้ที่ได้จากการศึกษา ค้นคว้า เรียนรู้ด้วยตนเองจากแหล่งข้อมูลเพิ่มเติม และประสบการณ์ในการลงมือปฏิบัติที่ผ่านมาสสร้างเป็นชิ้นงานต่อยอดจากในขั้นที่ 3

## 5. ขั้นตอนการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ

ในขั้นสุดท้ายนี้ครูมอบหมายให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ สร้างชิ้นงานออกมาด้วยตนเอง ในการลงมือปฏิบัติ ครูจะสั่งให้นักเรียนลงมือปฏิบัติเริ่มต้นใหม่ทั้งหมด พร้อมทั้งกำหนดเวลาในการลงมือปฏิบัติอย่างเหมาะสม ให้นักเรียนออกแบบ สร้างชิ้นงานให้มีความแปลกใหม่ นอกเหนือจากครูสอน โดยอาศัยความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์ในการฝึกฝน ฝึกลงมือปฏิบัติบ่อย ๆ จากขั้นที่ 1 จนถึง ขั้นที่ 4 มาประยุกต์ใช้ และสร้างออกมาเป็นชิ้นงานของตนเองเมื่อนักเรียนปฏิบัติสร้างชิ้นงานออกมาเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนทำการอัปโหลดชิ้นงานไปบนเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม โดยชิ้นงานแต่ละชิ้นของนักเรียน ครูจะเป็นผู้ติดตาม แสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำ พร้อมทั้งประเมินชิ้นงาน

จากการจัดกิจกรรมเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีของแฮร์โรว์ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม เพื่อส่งเสริมทักษะปฏิบัติของนักเรียน โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการทั้ง 3 วงรอบนั้น พบว่าเกิดผลดีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้วิเคราะห์และพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นจากการสอนในแต่ละวงรอบมาวางแผน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้สอนในครั้งต่อไปได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่นักเรียน ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีของแฮร์โรว์ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม มุ่งเน้นให้นักเรียนได้สังเกต ฝึกฝนลงมือปฏิบัติ เรียนรู้ด้วยตนเอง ลองฝึกฝน ปฏิบัติบ่อย ๆ จนรู้ข้อผิดพลาด หรือเกิดข้อสงสัยระหว่างลงมือปฏิบัติ โดยเมื่อเกิดข้อผิดพลาด ข้อสงสัย นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกับเพื่อนหรือครูผู้สอน อีกทั้งสามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลที่ครูจัดเตรียมไว้ให้บนเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม ทั้งนี้เพื่อเพิ่มความเข้าใจ และปรับปรุงการปฏิบัติให้ดีขึ้นตามลำดับนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง สมบูรณ์ จนเกิดเป็นความชำนาญ ส่งผลดีต่อนักเรียน ทำให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น ได้แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังส่งผลให้นักเรียนสนใจต่องานที่ครูมอบหมายให้ทำ นักเรียนมีความกระตือรือร้น มีความรับผิดชอบมากขึ้น และส่งงานได้ตรงตามเวลาที่กำหนด

### 5.1.2 ผลการศึกษาทักษะปฏิบัติของนักเรียนโดยใช้ทฤษฎีของแฮร์โรว์ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม

จากการศึกษาการส่งเสริมทักษะปฏิบัติโดยใช้ทฤษฎีของแฮร์โรว์ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม ทำให้นักเรียนมีทักษะปฏิบัติเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในแต่ละวงรอบปฏิบัติการ ดังต่อไปนี้

วงรอบปฏิบัติการที่ 1 ทักษะปฏิบัติของนักเรียนในแต่ละด้านภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 3.01$ , S.D. = 0.31)

วงรอบปฏิบัติการที่ 2 ทักษะปฏิบัติของนักเรียนในแต่ละด้านภาพรวมอยู่ในระดับดี ( $\bar{X} = 3.65$ , S.D. = 0.26)

วงรอบปฏิบัติการที่ 3 ทักษะปฏิบัติของนักเรียนในแต่ละด้านภาพรวมอยู่ในระดับดี ( $\bar{X}=4.11$ , S.D.= 0.28)

### 5.1.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการส่งเสริมทักษะปฏิบัติ โดยใช้เทคโนโลยีของแฮร์โรว์ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม

ในการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการส่งเสริมทักษะปฏิบัติโดยใช้เทคโนโลยีของแฮร์โรว์ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/3 โดยภาพรวมความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก ( $\bar{X}=4.37$ , S.D.= 0.18)

## 5.2 อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง การส่งเสริมทักษะปฏิบัติโดยใช้เทคโนโลยีของแฮร์โรว์ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมดุงนารีจากผลการวิจัยพบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

### 5.2.1 ผลการศึกษาปฏิบัติการ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีของแฮร์โรว์ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม

จากผลการวิจัยพบว่า ในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีของแฮร์โรว์ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นส่งเสริมทักษะปฏิบัติของนักเรียน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง ได้ฝึกฝนปฏิบัติ ได้วิธีการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติตามขั้นของกิจกรรม ที่เริ่มจากการปฏิบัติด้วยเนื้อหาที่มีความซับซ้อนน้อยก่อน เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจพื้นฐาน ก่อนที่จะเพิ่มระดับความซับซ้อนของเนื้อหาที่ยากขึ้น กระบวนการปฏิบัติตรงนี้ จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ข้อผิดพลาด ปัญหา รวมถึงได้ประสบการณ์จากการที่นักเรียนได้ฝึกฝน ฝึกปฏิบัติด้วยตัวของนักเรียนเอง จนสามารถปฏิบัติงานออกมาได้อย่างเป็นธรรมชาติ ถูกต้อง สมบูรณ์ สอดคล้องกับแนวคิดของ Harrow (1972) ผู้เรียนจะเกิดความสามารถทักษะปฏิบัติ ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง สมบูรณ์ และชำนาญจะต้องศึกษาและเริ่มปฏิบัติจากระดับเนื้อหาที่มีความซับซ้อนน้อยก่อนที่จะปฏิบัติในระดับเนื้อหาที่มีความซับซ้อนมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จิตติ มีสุข (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาผลการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของแฮร์โรว์ กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของแฮร์โรว์มีทักษะการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น และนักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ

คะแนนประเมินทักษะการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 84.42 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัติ เป็นการสอนในเรื่องที่มีความซับซ้อนน้อยก่อนจนไปถึงระดับความซับซ้อนมาก กล่าวคือ นักเรียนจะได้เรียนเนื้อหาที่ง่ายก่อนไปสู่เนื้อหาที่ยากตามลำดับขั้นตอนของทฤษฎีของแฮร์โรว์ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เป็นลำดับขั้น ประกอบกับการฝึกฝน ปฏิบัติบ่อยครั้ง จนสามารถกระทำได้อย่างถูกต้อง สมบูรณ์และเกิดเป็นความชำนาญ ส่งผลให้ทักษะการปฏิบัติงานดีขึ้นนอกจากนี้ เครื่องช่วยการเรียนรู้ทางสังคมที่เป็นเครื่องช่วยการเรียนรู้บนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีแหล่งข้อมูลความรู้เพิ่มเติมให้กับนักเรียน นักเรียนสามารถที่จะแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนความรู้ ปัญหาในการปฏิบัติ ในระหว่างปฏิบัติกิจกรรม ประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้ ปฏิบัติ ฝึกฝนภายในห้องเรียน แบ่งปันกับเพื่อนในชั้นเรียน นักเรียนสามารถที่จะศึกษาเนื้อหาการเรียนมาก่อนล่วงหน้า เป็นการเตรียมความพร้อมในการเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีความเข้าใจก่อนที่จะเริ่มการปฏิบัติในชั้นเรียนในแต่ละครั้ง รวมถึงครูผู้สอนก็สามารถที่จะให้คำแนะนำได้บนเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Srivastava (2012) ได้ทำการศึกษาเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคมและผลกระทบต่อระบบการศึกษาในยุคร่วมสมัย ผลการวิจัยพบว่าเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคมช่วยให้นักเรียนตระหนักถึงประโยชน์ที่จะได้รับมากขึ้นจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ การแสดงความคิดเห็นในมุมมองต่าง ๆ การมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันกับผู้อื่น

5.2.2 ผลการศึกษาทักษะปฏิบัติของนักเรียนโดยใช้ทฤษฎีของแฮร์โรว์ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม

จากผลการวิจัยพบว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีของแฮร์โรว์ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคมส่งผลให้นักเรียนมีทักษะปฏิบัติอยู่ในระดับที่ดี โดยสังเกตได้จากแบบวัดทักษะปฏิบัติทั้ง 4 ด้าน มีคะแนนเฉลี่ยรวม 4.11 คะแนน ที่ปรากฏเช่นนี้ เนื่องจากการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนนั้นช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น สนใจในสิ่งที่นักเรียนจะต้องลงมือปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมาย ได้ลงมือปฏิบัติจริง ฝึกฝนบ่อยครั้ง เรียนรู้ข้อผิดพลาด แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง จนเกิดความรู้ ความเข้าใจ มีความชำนาญจากการปฏิบัติ อีกทั้งการใช้เครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคมเข้ามามีส่วนร่วมช่วยในการปฏิบัติแต่ละขั้นตอนของกิจกรรม ซึ่งในการลงมือปฏิบัติหากนักเรียนมีข้อสงสัย หรือเกิดปัญหาขึ้นจากการลงมือปฏิบัติงาน นักเรียนสามารถที่จะซักถาม แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน เพื่อนำความรู้ที่ได้จากเพื่อนมาปรับปรุง แก้ไขงานให้ดีขึ้น ทำให้นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มเติม มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน อีกทั้งนักเรียนสามารถเข้าไปศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งข้อมูลเพิ่มเติม ได้เรียนรู้ด้วยตนเองและทำความเข้าใจด้วยตนเอง เกิดเป็นความรู้ และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน สร้างเป็นชิ้นงานได้อย่างถูกต้อง สมบูรณ์ทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย มีความภาคภูมิใจในงานของตัวนักเรียนเอง และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ต่อไปสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อุษณีย์ ศรีสม (2556) ได้ศึกษาผลการพัฒนาการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องตารางคำนวณ วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยเน้นทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยเน้นทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์มีทักษะการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับ Amabao (2011) กล่าวว่า นักศึกษาสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น มีการแลกเปลี่ยนซึ่งความคิดเห็นต่าง ๆ การแลกเปลี่ยนทัศนคติกับผู้คนในเชิงบวก

5.2.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการส่งเสริมทักษะปฏิบัติ โดยใช้ทฤษฎีของแฮร์โรว์ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม

นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ทฤษฎีของแฮร์โรว์ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก แสดงให้เห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ทฤษฎีของแฮร์โรว์ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของการเรียนรู้ แสดงให้เห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่ามีความเหมาะสม และได้ลงมือฝึกฝน ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ทำให้เกิดเป็นประสบการณ์ เกิดความชำนาญในการฝึกฝนปฏิบัติบ่อย ๆ จนสามารถปฏิบัติเป็นชิ้นงานที่ตีออกมาได้ สามารถต่อยอด นำความรู้ ทักษะปฏิบัติที่ได้ฝึกฝนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้น ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน เน้นการเรียนรู้ที่ตัวนักเรียนเป็นสำคัญ บรรยากาศในการเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ กระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนรู้การแก้ปัญหาพร้อมกับเพื่อนระหว่างปฏิบัติงานในชั้นเรียน โดยมีเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคมเป็นตัวเชื่อมอีกทางหนึ่งที่คุณสอนได้จัดเตรียมไว้ เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้ มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน นอกจากนี้ นักเรียนสามารถที่จะเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา หากต้องการทบทวนเนื้อหา การเรียนที่ได้เรียนผ่านมาแล้ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ Yunkul and Cankaya (2017) ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมาก ได้รับประโยชน์จากเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม การสนับสนุนจากผู้สอน การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครูผู้สอน มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน

## 5.3 ข้อเสนอแนะ

### 5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรอธิบาย วิธี ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเข้าใจก่อนว่าการลงมือปฏิบัติ ต้องมีขั้นตอนอย่างไรบ้าง มีการวางแผนก่อนเริ่มลงมือปฏิบัติงาน มีการแจ้งผลการปฏิบัติงานทุกครั้งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ เพื่อนักเรียนจะได้นำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานในครั้งต่อไป

5.3.1.2 สามารถนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะปฏิบัติโดยใช้ทฤษฎีของแอร์โรว์ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม ไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นที่มุ่งเน้นทักษะปฏิบัติ

5.3.1.3 การส่งเสริมทักษะปฏิบัติโดยใช้ทฤษฎีของแอร์โรว์ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคม ควรเลือกใช้เทคนิคที่มีความหลากหลายที่มุ่งเน้นทักษะปฏิบัติ พร้อมทั้งปรับเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับการกิจกรรมที่ปฏิบัติ

### 5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นที่นำมาสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับทฤษฎีแอร์โรว์

5.3.2.2 ควรมีการศึกษาทักษะปฏิบัติ ความคงทนของทักษะปฏิบัติ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

5.3.2.3 เพื่อให้เห็นทักษะปฏิบัติอย่างชัดเจน ควรจัดสรรระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติในจัดกิจกรรมให้นานขึ้น